

Pola Pengundian dan Isu-isu pada Pilihan Raya Umum Malaysia 2013

Voting Patterns and Issues in 2013 Malaysian General Election

**Siti Noranizahhafizah Boyman¹, Nafisah Ilham Hussin¹,
Marshelayanti Mohd Razali¹ & Junaidi Awang Besar²**

¹*Fakulti Sains Kemanusiaan, Universiti Pendidikan Sultan Idris,
Tanjong Malim, Perak, Malaysia*

²*Fakulti Sains Sosial dan Kemanusiaan, Universiti Kebangsaan Malaysia*

¹*e-mel: noranizah@fsk.upsi.edu.my*

Abstrak

Artikel ini bertujuan membincangkan pola pengundian dan isu-isu pada Pilihan Raya Umum (PRU) ke-13 pada 2013 yang lalu. Sejak PRU 2008, Barisan Nasional (BN) telah mengalami penurunan prestasi. Oleh itu, kertas kerja ini akan meneliti pola pengundian dan isu-isu pada PRU ke-13 bagi meninjau arah perubahan pengundian yang berlaku. Perbandingan ringkas juga dilakukan untuk melihat pola pengundian PRU 2008 dan 2013 bagi menentukan apakah ada perubahan dan arah perubahan tersebut. Akhir sekali, kertas kerja ini membincangkan implikasi politik pengundian pada PRU 2013 kepada politik di Malaysia umumnya.

Kata kunci pola pengundian, pilihan raya umum 2013, Malaysia

Abstract

Article aims to discuss the voting patterns and the issues in the 13th General Election (GE) in 2013. Since 2008, Barisan Nasional (BN) has decreased in their performance. Therefore, this paper will examine the voting patterns and issues in 13th GE to review the prevailing direction of change in the voting. A comparison between 2008 and 2013 GE voting patterns will be evaluated to determine if there is a change and direction of change. Finally, this paper discusses the political implications of voting in the 2013 GE to the Malaysia political situation in general.

Keywords voting patterns, 2013 general election, performance, Malaysia

Pengenalan

Pada Pilihan Raya Umum (PRU) 2013 yang lalu, prestasi Barisan Nasional (BN) menurun lebih teruk berbanding PRU 2008. Keputusan PRU 2013 menunjukkan Pakatan Rakyat (PR) berjaya menambahkan kerusi di Dewan Rakyat walaupun gagal mengambil alih kerajaan. Selain itu, terdapat penurunan prestasi parti-parti komponen BN terutamanya parti *Malaysian Chinese Association* (MCA) dan Gerakan Rakyat Malaysia (Gerakan). Daripada 37 kerusi parlimen yang ditandingi oleh MCA hanya lima sahaja yang dimenangnya, begitu juga Gerakan hanya menang satu kerusi parlimen sahaja. Kesemua kerusi MCA yang kalah telah dirampas oleh *Democratic Action Party* (DAP) dengan jumlah undi yang meningkat.

Pada PRU 2013, BN hanya memperoleh 47.4 peratus undi popular di peringkat parlimen berbanding 63.8 peratus pada PRU 2004 (SPR, 2013). Apa yang berlaku pada PRU 2013 menunjukkan BN telah menurun prestasinya. Lantaran daripada situasi penurunan prestasi BN, analisis dilakukan untuk membincangkan pola pengundian dan isu-isu pada Pilihan Raya Umum (PRU) 2013. Oleh itu, kajian ini dilakukan dengan menganalisis pola pengundian pada PRU 2013 dan meneliti isu-isu bagi meninjau arah perubahan pengundian yang berlaku. Perbandingan ringkas PRU 2008 dan 2013 dilakukan untuk melihat sejauh mana perubahan itu berlaku. Akhir sekali, implikasi politik pola pengundian pada PRU 2013 kepada politik di Malaysia umumnya.

Pola Pengundian pada PRU 2013

Keputusan Pilihan Raya Umum (PRU) ke-13 yang lalu, BN telah memperoleh 133 kerusi parlimen daripada keseluruhan 222 kerusi yang dipertandingkan. Walau bagaimanapun, jumlah tersebut menurun tujuh kerusi berbanding PRU ke-12. Berdasarkan Jadual 1, kerusi parlimen yang dipertandingkan melibatkan 13 buah negeri dan tiga Wilayah Persekutuan iaitu Kuala Lumpur, Putrajaya dan Labuan. Berikut ialah Jadual 1 keputusan parlimen pada PRU 2008 dan PRU 2013.

Jadual 1 Keputusan Parlimen PRU 2008 dan PRU 2013

Negeri	Jumlah Kerusi		BN		PAS		PKR		DAP	
	2008	2013	2008	2013	2008	2013	008	2013	2008	2013
Perlis	3	3	3	3	0	0	0	0	0	0
Kedah	15	15	4	10	6	1	5	4	0	0
Kelantan	14	14	2	5	9	9	3	0	0	0
Terengganu	8	8	7	4	1	4	0	0	0	0
Pulau Pinang	13	13	2	3	0	0	4	3	7	7
Perak	24	24	13	12	2	2	3	3	6	7
Pahang	14	14	12	10	0	1	2	2	0	1
Selangor	22	22	5	5	4	4	9	9	4	4
W.P. K. Lumpur	11	11	1	2	1	0	4	4	5	5
W.P. Putrajaya	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
N. Sembilan	8	8	5	5	0	0	1	1	2	2
Melaka	6	6	5	4	0	0	0	1	1	1
Johor	26	26	25	21	0	0	0	1	1	4
W.P. Labuan	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Sabah	25	25	24	22	0	0	0	1	1	2
Sarawak	31	31	30	25	0	0	0	1	1	5
Jumlah	222	222	140	133	23	21	31	30	28	38

Sumber: Diubah suai daripada laporan SPR (2009) & SPR (2013).

Jadual 1 juga menunjukkan PR berjaya menambahkan kerusi di Dewan Rakyat walaupun gagal mengambil alih kerajaan. Selain itu, keputusan PRU ke-13 menunjukkan prestasi BN menurun lebih teruk berbanding PRU ke-12 terutamanya parti MCA dan Gerakan. Daripada 37 kerusi parlimen yang ditandingi oleh MCA hanya lima sahaja yang dimenangnya, begitu juga Gerakan hanya menang satu kerusi parlimen sahaja. Kesemua kerusi MCA yang kalah telah dirampas oleh DAP dengan jumlah undi yang meningkat. Bahagian seterusnya akan menjelaskan analisis pola pengundian PRU 2013 dengan membahagikannya kepada empat bahagian iaitu pertama, kawasan BN meningkat, kawasan BN menurun, kawasan beberapa berubah satu kerusi dan kawasan yang tidak berubah.

Analisis

Analisis yang pertama ialah di kawasan BN meningkat, hasil analisis (Jadual 1) menunjukkan bahawa terdapat dua negeri yang menunjukkan BN mempunyai prestasi yang cemerlang iaitu di Kedah dan Kelantan. Di Kedah, pada PRU ke-12 BN hanya memenangi empat kerusi, namun pada PRU ke-13 berjaya menambah enam kerusi lagi. Antara kawasan-kawasan yang berjaya ditawan oleh BN pada PRU ke-13 di Kedah ialah di Padang Terap (P.7), Pendang (P.11), Jerai (P.12), Sik (P.13), Merbok (P.14) dan Kulim-Bandar Baharu (P.18). Manakala di Kelantan pula BN berjaya merampas tiga kerusi iaitu di Ketereh (P.26), Tanah Merah (P.27) dan Machang (P.29).

Seterusnya ialah analisis kedua di kawasan BN menurun, Jadual 1 menunjukkan lima buah negeri yang lain, BN mengalami penurunan kerusi parlimen iaitu di Terengganu, Pahang, Johor, Sabah dan Sarawak. Di Terengganu, BN telah kehilangan tiga kerusi parlimen berbanding pada PRU ke-12 iaitu di kawasan Kuala Nerus (P.35), Kuala Terengganu (P.36) dan Dungun (P.39). Manakala di Pahang pula, BN telah hilang dua kerusi berbanding pada PRU ke-12 iaitu di kawasan Raub (P.80) dan Temerloh (P.88).

Sementara itu, BN juga telah kehilangan empat kerusi di kubu kuat mereka iaitu di negeri Johor. Antara kawasan-kawasan yang telah beralih arah itu ialah di Batu Pahat (P.150), Kluang (P.152), Gelang Patah (P.162) dan Kulai (P.163). Begitu juga di Sabah dan Sarawak yang selalu mendapat jolokan sebagai negeri deposit tetap BN juga mengalami penurunan kerusi. Di Sabah sebanyak dua kerusi dan lima kerusi parlimen di Sarawak. Kawasan-kawasan yang beralih arah di Sabah ialah Penampang (P.174) dan Sandakan (P.186). Manakala di Sarawak pula, BN hilang lima kerusi parlimen pada PRU ke-13 apabila tiga kawasan parlimen berjaya ditawan oleh DAP iaitu kawasan Stampin (P.196), Sarikei (P.208) dan Lanang (P.211). Dua lagi kawasan parlimen yang turut dimenangi oleh pembangkang ialah kawasan Miri (P.219) yang dimenangi oleh PKR dan Sibu (P.212) yang berjaya dipertahankan oleh DAP yang telah dimenanginya pada pilihan raya kecil parlimen bagi kawasan Sibu pada 2010.

Manakala analisis yang ketiga ialah kawasan yang mengalami perubahan satu kerusi (Jadual 1) ialah di Pulau Pinang, Perak, Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur dan Melaka. Di Pulau Pinang, PKR kehilangan kerusi yang dimenanginya pada PRU ke-12 kepada BN, kawasan tersebut ialah Balik Pulau (P.53). Manakala di Perak pula, satu kerusi BN telah dirampas oleh DAP, kawasan tersebut ialah Kampar (P.70). Di Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur pula, PAS telah kehilangan kerusinya di Titiwangsa (P.119) kepada BN. Di Melaka pula, BN telah hilang kerusinya di Bukit Katil (P.137) kepada PKR. Akhir sekali, analisis juga menunjukkan bahawa terdapat tiga negeri dan dua wilayah persekutuan yang tidak berubah kedudukan kerusi pada PRU ke-13 iaitu di negeri Perlis, Selangor, Negeri Sembilan, Wilayah Persekutuan Putrajaya dan Wilayah Persekutuan Labuan (Jadual 1).

Isu-Isu Pada PRU 2013

Isu-isu yang tercetus sama ada sebelum, menjelang dan semasa pilihan raya boleh mempengaruhi pola pengundian pengundi. Hasil kajian-kajian yang lalu menunjukkan anjakan atau perubahan telah berlaku sejak PRU 1999, isu kaum, nasionalisme sempit dan kewilayahan kurang ditumpukan, sebaliknya isu sejagat seperti keadilan, ketelusan, *good governance* dan kepentingan umum ditonjolkan dalam media yang mendukung reformasi seperti ceramah, akhbar parti dan laman web yang tertentu (Mohd Yusof dan Azlan, 2002; Mohd Fuad dan Sabihah, 2002; Saravanamuttu, 2003).

Selain itu, menurut kajian Pusat Demokrasi dan Pilihan Raya (UMCEDEL) juga menunjukkan pengundi telah berubah kerana kurang terpengaruh dengan media arus perdana dan media cetak yang mesra BN tetapi lebih prihatin terhadap isu rasuah, pentadbiran baik, isu kos kehidupan, prospek pembangunan infrastruktur dan kebajikan (UMCEDEL, 2012a).

Oleh itu, bagaimana pula isu-isu pada PRU 2013? Apakah isu-isu yang dibawa semasa kempen-kempen pilihan raya diadakan? Untuk menjawab persoalan tersebut, isu-isu yang dibincangkan dalam kertas kerja ini dianalisis hasil daripada pemerhatian kempen-kempen pilihan raya pada PRU 2013. Antara isu-isu yang dibincangkan meliputi beberapa bahagian iaitu isu yang berkaitan politik, ekonomi dan sosial.

Antara isu-isu yang berkaitan dengan politik yang hangat dalam kempen-kempen pada PRU 2013 ialah isu-isu penyelewengan seperti Pusat Fidlot Kebangsaan (NFC), isu ketirisan dan rasuah, isu penyalahgunaan kuasa, isu integriti yang melibatkan Suruhanjaya Pilihan Raya (SPR), Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM) dan Polis Diraja Malaysia (PDRM). Selain itu, ada beberapa projek kerajaan yang menjadi isu antaranya projek Langat 2, Lynas, projek Pengerang, isu FELDA dan isu royalti. Sementara itu, daripada aspek ekonomi pula ialah masalah kelembapan ekonomi dan isu kos hidup meningkat yang melibatkan kenaikan harga barangan seperti rumah, kereta, barangan keperluan dan lain-lain. Jika dilihat daripada aspek sosial pula, antara isu-isu yang berlegar adalah isu pendidikan, isu agama melibatkan isu hudud, kalimah Allah dan rumah ibadat. Isu etnik yang ditimbulkan pada PRU 2013 yang ketara ialah melibatkan peristiwa 13 Mei 1969.

Manakala di Sabah dan Sarawak pula, isu asas yang mendasarinya ialah pembangunan dan kemajuan sosioekonomi dan pola pengundiannya bergantung kepada sokongan faktor yang penting iaitu faktor etnik di kedua-dua peringkat (Jayum, 1984; 1987; 1991; 1993 dan 2004). Maknanya isu-isu di Sarawak adalah berbeza dengan di Semenanjung (Chin, 2003). Manakala di Sabah pula, selagi isu-isu yang muncul tidak mengancam kepentingan etnik mereka, pola pengundian masyarakat Bajau konsisten atau statik menyokong satu parti sahaja iaitu USNO/UMNO.

Dapat dirumuskan isu-isu pada PRU 2013 kebanyakannya adalah kitar semula daripada pilihan raya sebelumnya seperti beberapa yang berkaitan dengan isu jenayah dan rasuah, kes

pembunuhan Mongolian, skandal, masalah ekonomi dan kenaikan kos hidup (Saravanamuttu, 2008; Norhayati, 2008; Fernando 2011). Manakala isu-isu baru pada PRU 2013 antaranya ialah berkaitan alam sekitar iaitu isu Lynas, belanjawan 2013, isu pencerobohan di Lahad Datu dan projek Pengerang.

Implikasi

Pengkajian ke atas isu-isu dan pola pengundian pada PRU 2013 menunjukkan terdapat beberapa penemuan utama. Pertama, BN gagal mempertahankan majoriti dua pertiga berturut-turut pada PRU 2008 dan 2013. Prestasi BN juga menurun pada PRU 2013 kerana hanya memperoleh 133 kerusi berbanding pada PRU 2008 140 kerusi.

Kedua, perubahan pola pengundian jelas ditunjukkan di beberapa negeri. Walaupun perubahan ini sedikit dari segi bilangan kerusi dan berdasarkan perubahan undi di kawasan-kawasan tertentu, tetapi ianya sangat signifikan berdasarkan BN sebagai parti yang dominan sebelum PRU 2008. Perubahan ini dapat dilihat dari segi jumlah kawasan BN yang mengalami penurunan prestasi di lima buah negeri iaitu Terengganu, Pahang, Johor, Sabah dan Sarawak (Jadual 1).

Ketiga, peningkatan prestasi PR terutamanya DAP. Berasaskan keputusan dan undi diperolehi oleh PR, mereka berjaya menambah tujuh kerusi berbanding PRU 2008. Selain itu, Jadual 1 juga menunjukkan prestasi DAP yang meningkat berbanding dua rakan kerjasamanya iaitu PAS dan PKR. Peningkatan DAP ini perubahan yang signifikan berdasarkan kerusi yang diperolehinya pada PRU 2004 yang hanya memenangi 12 kerusi (SPR, 2005).

Keempat, pemerhatian dan analisis mendapati bahawa isu-isu pada PRU 2013 semakin meluas, namun kebanyakannya ulangan semula daripada pilihan raya sebelumnya seperti beberapa yang berkaitan dengan isu jenayah dan rasuah, kes pembunuhan mongolian, skandal, masalah ekonomi dan kenaikan kos hidup (Saravanamuttu, 2008; Norhayati, 2008; Fernando, 2011). Isu-isu ulangan ini dijadikan bahan kempen kerana isu tersebut belum dapat diselesaikan dan menimbulkan ketidakpuasan hati rakyat. Walau bagaimanapun, terdapat juga isu-isu baru pada PRU 2013 antaranya ialah berkaitan alam sekitar iaitu isu Lynas, belanjawan 2013, isu pencerobohan di Lahad Datu dan projek Pengerang.

Dapat dirumuskan, secara keseluruhannya terdapat perubahan dalam pola pengundian pada PRU 2013 yang menunjukkan prestasi BN yang semakin menurun. Manakala prestasi PR terutamanya DAP semakin meningkat. Manakala isu-isu yang digunakan sewaktu kempen terdapat isu lama dan baru bagi menarik perhatian para pengundi.

Kesimpulan

Walaupun BN memenangi PRU 2013, kedudukannya semakin tergugat kerana prestasinya yang semakin menurun berbanding pada PRU 2008. Hasil kajian juga menunjukkan beberapa kelemahan BN menangani beberapa isu pada PRU 2008 dan menyebabkan isu tersebut digunakan semula oleh PR dalam PRU 2013 seperti masalah ekonomi, isu kos hidup, isu jenayah dan rasuah. Hal ini boleh menyebabkannya BN kehilangan undi. Manakala di pihak PR, kajian mendapati kurangnya permuafakatan antara tiga parti yang bekerjasama. Oleh sebab itu ada berlakunya beberapa peralihan kerusi PR kepada BN. Justeru, secara tidak langsung situasi ini boleh memberi kesan kepada pilihan raya akan datang jika tiada apa-apa perubahan dilakukan oleh kedua-dua parti.

Rujukan

- Chin, J. (2003). The Melanau-Malays schism erupts again: Sarawak at the poll. Dlm. Francis K W Loh & Johan Saravanamuttu (pnyt.) *New politics in Malaysia*, hlm. 1-24. Singapura: Institute of Southeast Asian Studies.
- Fernando, J.M. (2011). Pola pengundian dan isu-isu dalam pilihan raya umum ke-12. Dlm. Fernando, Zulkarnain & Suffian (pnyt.). *Pilihan raya umum Malaysia ke-12 isu dan pola pengundian*. hlm. 1-26. Kuala Lumpur: Universiti Malaya.
- Jayum A. J. (1984). *Pilihan raya Sarawak 1983: Satu tinjauan*. *Ilmu Masyarakat* 5, Jan-Jun: 56-61.
- Jayum A. J. (1991). *The ethnic factor in modern politics: The case of Sarawak, East Malaysia*. University of Hull: Centre for Southeast Asian Studies Monograph No. 20.
- Jayum A. J. (1987). *The Sarawak State Election of 1987: The Dayakism factor*. Kuala Lumpur: Maju Tulis.
- Jayum A. J. (1993). The Sarawak State General Election of 1991. *Kajian Malaysia* 11(1), Jun: 1-21.

- Jayum A. J. (2004). *Ethnicity and electoral politics in Sarawak*. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Mohd Fuad, M. J. dan Sabihah, O. (2002). Politik wilayah dan politik nasional dalam PRU 1999. Dlm. Mohd Yusof dan Azlan (pnyt.) *Politik baru dalam pilihan raya umum*, hlm. 117-146. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Mohd Yusof, K. dan Azlan, A. (2002). *Politik baru dalam pilihan raya umum*. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Norhayati, M. S. (2008). Pilihan raya umum ke-12 (PRU-12): “Tsunami” politik Melayu? *JEBAT*, 35, 49-64.
- Saravanamuttu, J. (2003). The eve of the 1999 general election: From the NEP to reformasi. Dlm. Francis K W Loh & Johan Saravanamuttu (pnyt.) *New politics in Malaysia*, hlm. 1-24. Singapura: Institute of Southeast Asian Studies.
- Saravanamuttu, J. (2008). A tectonic shift in Malaysian politics. Dlm. Ooi, Saravanamuttu & Lee (pnyt.). *March 8 Eclipsing May 13*, hlm. 33-79. Singapura: Institute of Southeast Asian Studies.
- SPR (Suruhanjaya Pilihan Raya) Malaysia. (2005). *Laporan pilihan raya umum, 2004*. Kuala Lumpur: Suruhanjaya Pilihan Raya Malaysia.